

Drobné zemné cicavce (Eulipotyphla, Rodentia) Košských mokradí a ich blízkeho okolia (Koš, Prievidza)

Ivan Baláž¹, Alena Jančová², Michal Ambros³, Zuzana Bridišová²

¹Katedra ekológie a environmentalistiky, FPV UKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, 949 74, Nitra, e-mail: ibalaz@ukf.sk
²Katedra zoológie a antropológie, FPV UKF v Nitre, Nábřežie Mládeže 91, 949 74 Nitra, e-mail: ajancova@ukf.sk
³Správa Chránenej krajiny Ponitrie, Samova 3, 949 01 Nitra, e-mail: ambros@sopsr.sk

Z dôvodu poklesu poddolovaného územia vplyvom ťažby Nováckeého uhoľného ložiska bolo katastrálne územie obce Koš (1358 ha) zaradené do Hornonitrianskej ohrozenej oblasti. Novým fenoménom v krajine sú zaplavené depresie, najväčšie o rozlohe 6-8 ha s náletom vrb a topoľov a s makrofytnou vegetáciou, tzv. Košské mokrade.

Mokrade v obci Koš možno označiť ako nový krajinný prvok, obohacujúci krajinnú diverzitu. Existujúce mokrade sú pre územie významné z hľadiska biodiverzity, rekreačného, výchovno-vzdelávacieho, estetického potenciálu a pozitívneho vplyvu na mezoklímu.

Na Slovensku dochádza k tvorbe nových mokradí len sporadicky a necielene. Vzhľadom na vysokú biologickú hodnotu Košských mokradí sme sa zamerali na zhodnotenie biodiverzity teriofauny mokradí a ich blízkeho okolia.

Teriologický výskum (odchyt do sklapovacích, zemných a živolvných pascí, líniovou metódou) sme realizovali v rokoch 2007–2008 na 16 lokalitách v katastrálnom území obce Koš v nasledovných biotopoch: trstové porasty stojatých vôd a močiarov, fragmenty vrbovo-topoľových porastov, kanály, opustené ovocné sady, okraje polí a stohy slamy.

Microtus arvalis

Crocidura suaveolens

Determinovali sme 7 druhov Rodentia a 4 druhy Eulipotyphla: *Apodemus flavicollis* (Melchior, 1834); *Apodemus uralensis* (Kratochvíl et Rosický, 1952); *Apodemus sylvaticus* (Linnaeus, 1758); *Micromys minutus* (Pallas, 1771); *Myodes glareolus* (Schreber, 1780); *Microtus arvalis* (Pallas, 1779); *Microtus subterraneus* (de Selys-Longchamps, 1836); *Crocidura suaveolens* (Pallas, 1811); *Neomys anomalus* Cabrera, 1907; *Sorex araneus* Linnaeus, 1758; *Sorex minutus* Linnaeus, 1758.

DRUH	Koš, jazero 1	Koš, jazero 4	Koš, jazero 5, 6	Koš, jazero 7	Koš, jazero X	Koš, kanál	Koš, Laskársky potok 1	Koš, Laskársky potok 2	Koš, ovocný sad 1	Koš, ovocný sad 2	Koš, ovocný sad 3	Koš, potok	Koš, potok 2	Koš, rieka Nitra	Koš, stoh, hnojisko	Koš, za jazerom 7	Spolu	Dominancia
<i>Apodemus flavicollis</i>	3	1		1			1	14		4		3	9	4	3	6	52	12,95
<i>Apodemus uralensis</i>		1										1	2	1	1		6	1,5
<i>Apodemus sylvaticus</i>	8	2	4	1		1	3	2			18	10	12	5	9	4	79	19,7
<i>Myodes glareolus</i>			2	8		4	7	9	3			4	9	19	3	6	74	18,5
<i>Crocidura suaveolens</i>	1														1		2	0,5
<i>Micromys minutus</i>	2	2										2		2	8		16	4
<i>Microtus arvalis</i>	5	4	13	1	3	8	2	1	2	7	11	6	1	8	5		77	19,2
<i>Neomys anomalus</i>													1				1	0,25
<i>Micromys subterraneus</i>								4									4	1
<i>Sorex araneus</i>	15	2	21	1	1	2	5	6		5	8	10	3	1		3	83	20,7
<i>Sorex minutus</i>			2	4												1	7	1,7
Spolu	33	12	36	8	4	15	18	36	5	16	41	37	36	40	29	20	401	100

Druhy *S. araneus* (20,7%), *A. sylvaticus* (19,7%), *M. arvalis* (19,2%), *M. glareolus* (18,5%) a *A. flavicollis* (12,95%) sme stanovili ako eudominantné druhy, ktoré sú súčasne aj eukonštantné pre dané územie.

Microtus subterraneus

Teriologicky skúmané biotopy:

hnojisko

opustené ovocné sady

stohy slamy

okraje polí

Budúcnosť týchto hodnotných sekundárnych biotopov je neistá, nakoľko spoločnosť, ktorá ťažbou spôsobila ich vznik je podľa zákona povinná po skončení ťažby uskutočniť rekultiváciu pozemkov dotknutých banskou činnosťou.